

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-72/14-46/2
EPA 644 XXV
Podgorica, 5. decembar 2014. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu čl. 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore sa 40. sjednice, održane 5. decembra 2014. godine, podnosi Skupštini

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU IZVJEŠTAJA O RAZVOJU I ZAŠTITI PRAVA MANJINSKIH NARODA I DRUGIH MANJINSKIH NACIONALNIH ZAJEDNICA U 2013. GODINI

Odbor za ljudska prava i slobode na 40. sjednici, održanoj 5. decembra 2014. godine razmotrio je Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2013. godini, koji je u skladu sa članom 38 Zakona o manjinskim pravima i slobodama Skupštini Crne Gore podnijela Vlada Crne Gore.

Ministar za ljudska i manjinska prava dr Suad Numanović je u uvodnim napomenama saopštio da je:

- osnovni cilj Izvještaja o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2013. godini da pruži prikaz politike zaštite manjina, kako u normativnom dijelu, tako i po pojedinim oblastima društvenog života značajnim za zaštitu manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, u cilju njihove pune integracije u crnogorsko društvo, uz očuvanje njihovog identiteta i kulturne posebnosti;

- prošlu godinu obilježilo i konstituisanje savjeta manjinskih naroda, nakon održanih elektorskih skupština;

- Ukazao je na izmjene i dopune Zakona o zabrani diskriminacije i Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, dva krovna antidiskriminaciona zakona, radi njihovog potpunog usklađivanja sa pravnom tekovinom EU.

Podsjetio je da je donešen Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori (2013-2017). Održani su brojni seminari i radionice kako bi se doprinijelo razvijanju svijesti građana o prihvatanju različitosti i stvaranju nulte stope tolerancije na bilo koji vid diskriminacije.

Ministar je istakao da:

- manjinski narodi imaju pravo za **obrazovanje** na maternjem jeziku, a akcenat je na nastavnom planu i programu koji uključuje teme iz domena maternjeg jezika i književnosti, istorije, umjetnosti i kulture manjina i druge sadržaje koji promovišu međusobnu toleranciju i suživot. Pored sadržaja uključenih u redovne predmetne programe, na raspolaganju je mogućnost da se kroz 20% otvorenog sadržaja prepoznaju specifičnosti u smislu nacionalne kulture, istorije, umjetnosti;

- država preuzima određene aktivnosti u cilju afirmacije **kulture** manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u cilju razvoja kulture na cijeloj teritoriji Crne Gore;

- u okviru **informisanja** pripadnika manjinskih naroda putem štampanih medija u Crnoj Gori najveći broj se izdaje na albanskom jeziku, a zastupljeni su srpski, hrvatski, romski i bosanski jezik. Televizija Crne Gore i Radio Crne Gore shodno zakonskim obavezama u svojim programima prikazuju emisije posvećene afirmaciji manjinskih prava u Crnoj Gori. Takođe, Radio Crne Gore i lokalni javni radio-difuzni servisi emituju programske sadržaje na

nekom od manjinskih jezika ili dvojezično i prikazuju emisije koje doprinose očuvanju identiteta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Ministar za ljudska i manjinska prava dr Suad Numanović je istakao da je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava prikupilo **informacije o zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u javnim službama, organima državne uprave i lokalne samouprave** i prosljedilo ih Upravi za kadrove radi obrade i unosa prikupljenih podataka, a da očekuje da će do kraja ove godine navedena Informacija biti predstavljena na Vladi, kao i da će javnost imati uvid u istu, a svakako i Odbor za ljudska prava i slobode, kao nadležno radno tijelo koje se u kontinuitetu bavi ovim pitanjima.

Ministar je saopštio da su brojne aktivnosti realizovane na planu **poboljšanja položaja Roma i Egipćana** u oblastima socijalnog uključivanja, obrazovanja, zapošljavanja, kulturnog i jezičkog identiteta, što je definisano Strategijom za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2012 – 2016 i Akcionim planom za 2013. godinu. Istakao je da su značajne aktivnosti realizovane tokom jednogodišnjeg predsjedavanja Crne Gore Dekadom Roma, od jula 2013. godine. Naglasio je da se na crnogorski model inkluzije Roma i Egipćana ugledaju i velike ekonomije, poput Švajcarske i Austrije koje primjenjuju naš model.

Pitanja poslanika su se odnosila na: jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva za ljudska i manjinska prava i drugih institucija koje se bave promocijom i zaštitom prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, informisanje na jezicima manjinskih naroda, zastupljenost emisija posvećenih kulturi i istoriji manjinskih naroda na javnom radio-difuznom servisu.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je saopštio da je napredak u zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica evidentan, a u izlaganju se osvrnuo na rad manjinskih savjeta, polazeći od negativne ocjene o savjetima sadržane u Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore. Podsjetio je da su Zakonom o manjinskim pravima i slobodama nacionalni savjeti definisani kao nosioci politike manjina, ali ne da se bave političkim aktivnostima, već da budu vodilje i ključni činioци u unapređenju položaja manjina, jer oni treba da kreiraju politiku u obrazovanju, zapošljavanju, kulturi i očuvanju identiteta nacionalnih manjina. Ukazao je da je vrijeme da dostavljaju preciznije i konkretnije finansijske planove radi boljeg uvida u način trošenja sredstava i kako bi im se pomoglo da obavljaju poslove utvrđene Zakonom.

Predsjednik je istakao da je napredak u poboljšanju položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori veliki, jer su preduzete aktivnosti na njihovom školovanju i najveći broj djece iz te populacije pohađa školu, uz napomenu da je potrebna promjena svijesti kod ove populacije kako bi shvatili važnost obrazovanja, kao ključnog preduslova za zapošljavanje, poboljšanje ukupnog položaja i punu integraciju u crnogorsko društvo.

Na kraju rasprave, ocijenjeno je da je napredak evidentan, ali je pred nama još posla u potpunoj integraciji svih manjina, što se može postići zajedničkim djelovanjem svih nadležnih organa.

Odbor za ljudska prava i slobode, zbog ishoda glasanja (tri glasa “za” i tri glasa “uzdržana”), nema predlog prema Skupštini o Izvještaju o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2013. godini.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

